

Nr. 3 - 2020

MILJØ

Magasinet

NMF-nytt I

Miljøvernforbundets aktiviteter i koronatider

Året 2020 vil alltid bli husket som det året pandemien, koronaen, nesten stoppet Norge. Dette gjelder også for NMF. Men, NMF har jobbet med de viktigste miljøsakene tiltross for redusert økonomi. Ruben Oddekalvs beskrivelse av årets strandrydding nedenfor, gir et klart bilde av hvordan året har vært. Dette er forøvrig et særnummer av Miljømagasinet der vi oppsummerer noen av NMFs aktiviteter med utgangspunkt i vår hjemmeside.

Strandrydding i annerledesåret 2020

Foto: Andras Meszey, frivillig.

Etter at vi i slutten av august ikke kunne pådra oss mer gjeld og så oss nødt til å avslutte årets strandryddeaksjon, sende de frivillige hjem og si opp de ansatte etter mer enn 5 måneder sammenhengende strandryddearbeid kan det være på sin plass å oppsummere årets aktiviteter. Miljøvernforbundet har ryddet Norge på langs hvert år siden 2017, hvor vi med

Miljødronningen som operasjonsplattform har seilt og ryddet fra Oslo til Kirkenes flere ganger, var planene for 2020 store og ambisjonene enda større! Året skulle starte med en skoleturne fra Haugesund og nordover hvor vi skulle fylle skipet med langtids-frivillige, rydde i over 50 fugle- og naturreservater langs seilingsruten, samtidig som vi skulle

ha skoleklasser fra alle de forskjellige skolene langs seilingsruten ombord på foredrag og undervisning om marin forøpling og påvirkningen denne har på livet rundt oss. Vi hadde også avtalt å gjøre prøvetaking av både bunnsedimenter og av fisk langs hele ruten som skulle analyseres for mikroplast når turneen var over.

NMF-Nytt, et særnummer av Miljømagasinet.
Ansvarlig redaktør: Kurt Oddekalv.
Redaksjonen: Ørjan Holm og Ruben Oddekalv.

Over 1200 elever var allerede booket og bekreftet for første halvdel av ruten, de langtidsfrivillige fra forskjellige deler av Europa hadde bestilt sine billetter, mannskapet var ordnet og seilingsplanen satt og bekreftet. Og så stengte hele landet i korona Lock Down.... Plutselig var det ikke lenger lovlig å seile fra havn til havn og skolene var jo brått stengte sammen med store deler av samfunnet ellers.

De frivillige som i lang tid hadde planlagt sin reise til Norge for å bidra til å rydde en av verdens vakreste kyststrekninger var derimot fremdeles på vei til oss, og vi hadde ansatte som hadde tilpasset sin hverdag ganske mye for å kunne være vertskap og ryddeledere for disse. Så, mot alle odds valgte vi å innfri våre forpliktelser overfor de frivillige og bruke våre siste resurser (store aktører hadde lovet oss bidrag underveis) på en annerledes strandrydde-sesong utenfor Bergen som resulterte i over 67 000kg innsamlet marint avfall fra Hellesøy i nord til Bømlø i sør. Vi bodde tidvis på Miljødronningen

Foto: Andras Meszey, frivillig.

som lå i «opplag» i Bergen og tidvis i rorbuer, hytter og aller

lengst i en barnehage som sto tom gjennom sommeren! Antallet varierte fra 5 til 13 personer og vi er veldig stolte over å ha gjennomført en god sesong med aktiv

Foto: Andras Meszey, frivillig.

strandrydding igjennom den verste korona epidemien. På grunn av utfordringene rundt korona ble det til at vi måtte holde oss relativt tett på Bergen for det meste av sesongen. Dette gjorde at vi måtte bruke mer tid en vanlig på å lokalisere steder å rydde, og ofte ryddet steder som hadde vært ryddet før siden Øygarden utenfor Bergen antagelig er et av landets mest ryddede områder ettersom det var her det enorme fokuset etter den strandede Blekhodenebbhvalen (mest kjent under det tidligere navnet Gåsenebbhval) i 2017.

Underveis måtte vi selvsagt ta alle mulige forhåndsregler, med både karantenetid for innreisende, isolasjon av teamet og kontinuerlig oppdatering og tilpasning i forhold til myndighetenes retningslinjer, men når alt kom til alt var jo medlemmene av vår strandrydderfamilie i praksis isolerte og oppholdt seg på øyer ute i havet uten kontakt med andre mennesker i lengre tid.

Langtids strandrydding med lukket gruppe viste seg å være den perfekte Lock Down aktivitet!

Årets strandrydde sesong anser vi som en kjempe-suksess, rent bortsett ifra at vi nå når sesongen langt på vei er avsluttet sitter vi igjen med flere hundre tusen kroner i gjeld som følge av våre aktiviteter.

Mange privatpersoner og mindre bedrifter har støttet oss underveis og betyr mye, men sannheten er at den eneste store støtten vi fikk var fra Norrønns julekalender i 2019. Dette i tillegg til at vi fikk avslag på refusjon for udekkede utgifter knyttet til strandryddingen i 2019 gjorde at vi kom veldig skeivt ut i år.

Foto: Andras Meszey, frivillig.

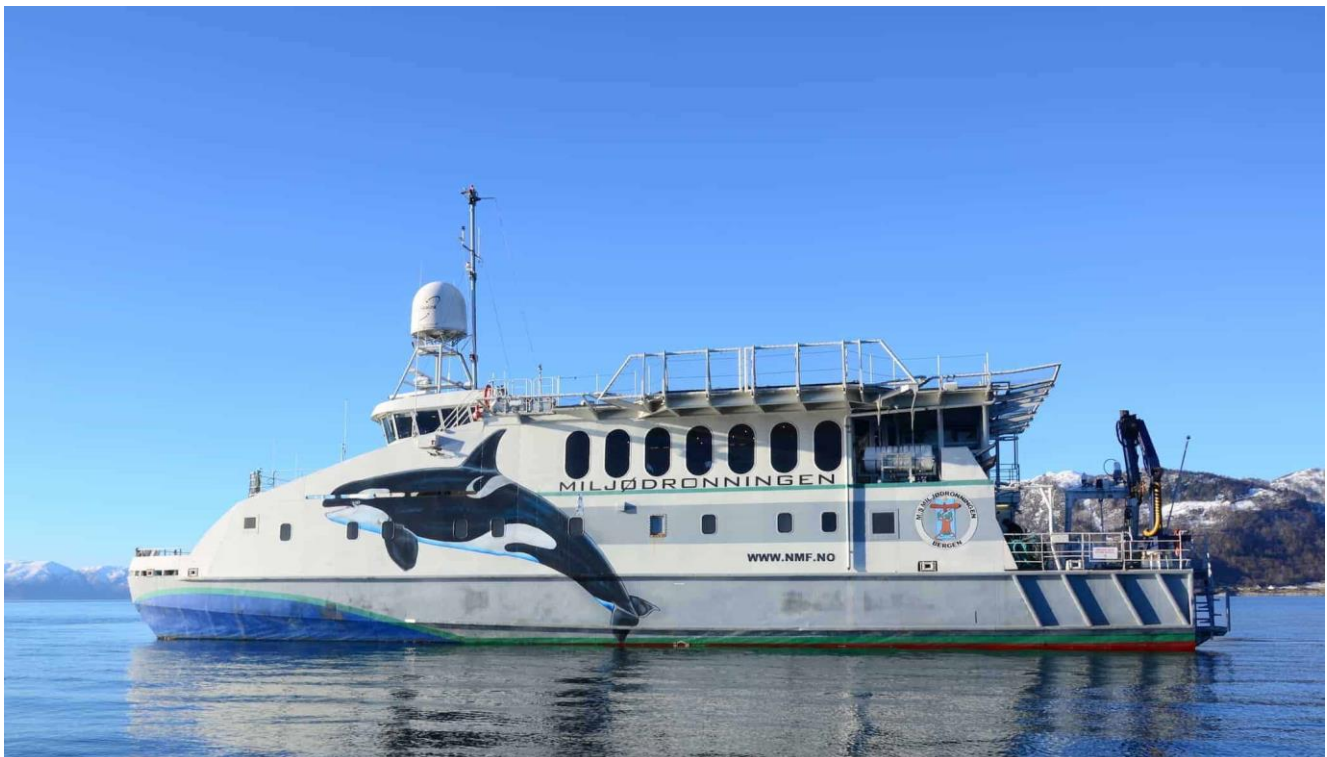
Vi velger allikevel å fokusere på det positive: mer enn 67 000 kilo er fjernet fra naturen og vil aldri skade noen av våre medskapninger, eller brytes videre ned til mikroplast som vandrer inn i næringskjeden. Vi har skapt mange gode minner, både for oss selv og for de mange frivillige som har vært med oss og vi har på koronatrygg avstand vært synlige å til stede i lokalmiljøet og har slik gitt denne viktige saken stort fokus alle steder vi har vært.

Vårt arbeid med marin forsøpling i 2020 inngår i prosjektet «Levende Hav» www.levendehav.no/om/ som er et samarbeid mellom en rekke aktører initiert av oss i Miljøvernforbundet og foreningen In The Same Boat. Vi i Miljøvernforbundet kommer også i årene fremover til å gjøre vårt ytterste til å få ryddet mest mulig søppel langs kysten samtidig som vi vil øke/opprettholde bevisstheten rundt temaet, særlig blant barn og unge. Vi vil også i årene fremover videreføre fokuset på å få «nye» mennesker med ut på strandrydding. I tillegg til å få ryddet mest mulig søppel har det alltid vært et mål for oss å få så mange

nye strandryddere som mulig ut på strendene. Først når folk får delta på strandrydding, får se med egne øyne hvor ille det står til mange steder og fysisk får ta i problemet begynner folk å føle eierskap til problemet. Det er da holdningene endres, både hos barn og hos unge! Det er først når holdningene endres og folk blir innstilt på endring at handlingsrommet politikere og myndigheter trenger for å kunne gjøre politiske grep for å stoppe tilførselen av ny plast til havet skapes. Derfor er oppgaven klar: Flest mulig må få sjansen til å være med på strandrydding.

Status høst 2020.

Resultatene i år kan vi ikke være annet en fornøyde med, til tross for at den økonomiske statusen er en helt annen. Vi har ryddet 67 000 kilo marint søppel fra strendene på Vestlandet, uten en krone i offentlig bistand! Ingen av de store bidragsyterne innenfor strandrydding tilgodeså oss med noen form for midler, heller ikke de som i full offentlighet holdt festtaler hvor de lovet å sikre oss midler til våre aktiviteter... Problemet er at når vi innså at tilskuddene og de lovde bidragene sviktet hadde vi allerede forpliktet oss til å ta imot frivillige, ansatt personell og pådradd oss en rekke forpliktelser.

Miljødronningen, Miljøvernforbundets kyst og miljøovervåkingsfartøy. Foto: Norges Miljøvernforbund.

Faktum er at med unntak av Norrøna, som ga oss et sårt tiltrengt bidrag i form av fjorårets julekalender har vi betalt for årets aktiviteter fra egne midler, noe som har

belastet en allerede knelende økonomi i alt for stor grad. Vi har pr. d.d. opparbeidet oss økonomisk «strandrydde gjeld» til flere av våre leverandører og jobber nå

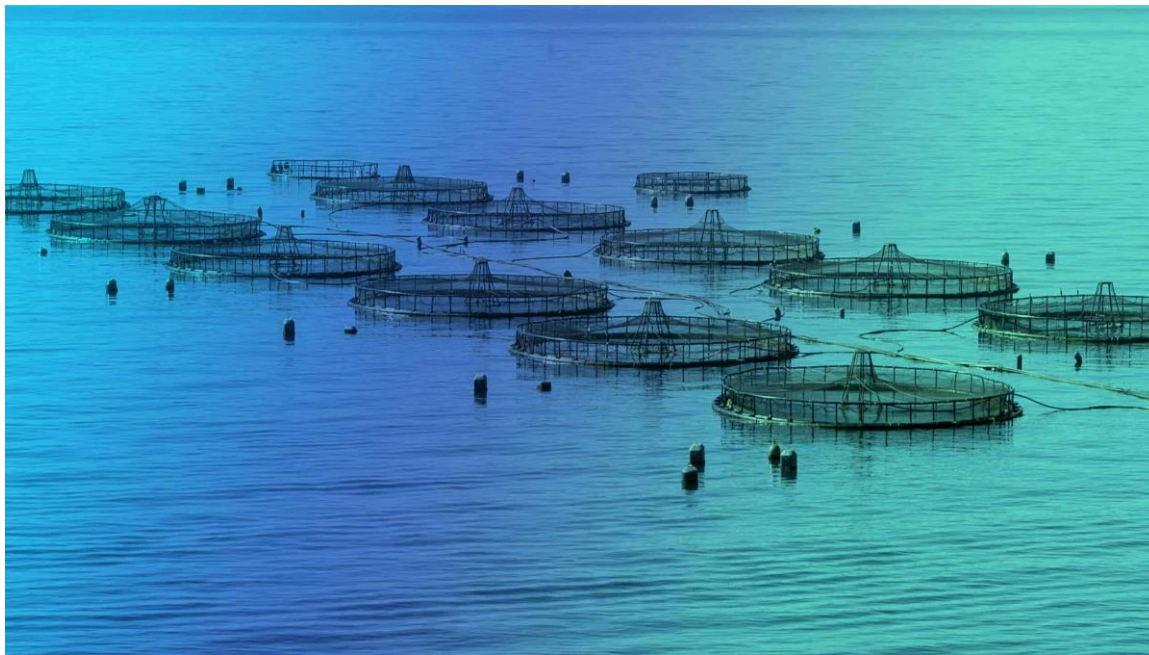
iherdig med å betale ned det vi skylder slik at vi også i året som kommer og i årene fremover kan være til stede der det betyr mest!

Marint miljø

Januar

NMF klager inn Fylkesmannen i Nordland sin avgjørelse om å la Ballangen Sjøfarm AS få lov til å øke biomassen.

Ballangen Sjøfarm A/S har søkt, og fått tillatelse fra Fylkesmannen i Nordland til å øke produksjonen på lokaliteten Pundsvik i Ballangen Kommune fra 3120 MTB til 4900 MTB. NMF ser nå resultatet av Fiskeriminister Nesvik sin gavepakke om å la oppdretterne få lov til å øke bio-massen som et plaster på såret etter algedøden sommeren 2019. Flere og flere slike søknader om økning av bio-massen dukker nå opp, og NMF ser med skrekk på at dette selvsagt fører til en enda større forurensning av tidligere meget forurensete fjorder.

Klart for heving av kvikksølvubåten U-864 (film).

Den tyske ubåten U-864 ligger utenfor Fedje med 65 tonn kvikksølv ombord.

Den har ligget der i 75 år, siden 9.februar 1945. Den ble funnet i 2003.

Hele denne tiden har Norges regjering vært ansvarlig for kvikksølvforurensning til havmiljøet ved ikke å gjøre noe for å få giften ut av miljøet. Det er til nå brukt 10 millioner kroner på å planlegge tildekking av vrak og sjøbunn, noe som er ulovlig. Det betyr at den norske regjering planlegger en miljøkriminell handling.

Februar

NMF krever at fugledøden i merdene stoppes med øyeblikkelig virkning.

NMF har i flere år vært bekymret for massedød av fugler som setter seg fast i nettene oppdretterne har over merdene sine for å stoppe sjøfugl i å beite i merdene. Flere skrekkeksempler på dette har titt og ofte kommet inn til NMF via bildematerialer tatt av privatpersoner som ferdes i områder med oppdrettsaktivitet. Sist nå med bilder av massedød av forskjellige fugler som skarv, fiskemåker, hettemåker, gråmåker og hegrer. Her kan det legges til at hettemåker og også fiskemåker er klassifisert som nær truet i Nasjonal Rødliste

Mars

Klager Flytedokken inn for Klima og miljøminister Rotevatn.

I et brev til den nye miljøvernministeren, Sveinung Rotevatn, krever NMF at sentrale miljømyndigheter skjærer igjennom og sørger for at flytedokken ved Ågotnes på Sotra vest av Bergen heves. Det tar seg dårlig ut i 2020 å tillate etterlatelse av en 12000 tonn flytedokk med de forsøplings- og forurensningsfarer dette medvirker. Videre er det svært dårlige signaler å sende storsamfunnet om at det er greit å la denne dokken ligge. NMF mener dokken kan heves for en kostnad rundt 1/3 del av det som ble summen for fregatten KNM Helge Ingstad.

Miljøseier

Osland Havbruk har i dag fått en bot på 550 000 kroner for ulovlig bruk av lakselus middelet Diflubenzuron nær rekefelt. Vest politidistrikt har gitt et forelegg på kr 550.000 til Osland Havbruk AS i Høyanger, melder de i en pressemelding.

Oppdrettsselskapet er blitt bøtelagt for bruk av Diflubenzuron mot lakselus, som kan skade reker og andre skaldyr, i nærheten av rekefelt. Dette ble forbudt fra 27. februar 2017. Et generelt krav til aktsomhet med hensyn til miljøet gjaldt fra før.

Norges Miljøvernforbund delte 22.mai 2020 ut Torpedoprisen til Gunn Berit Wiik, journalist i lokalavisen Strilen. Torpedoprisen er en utmerkelse for målrettet faktajournalistikk, og ble delt ut i år for aller første gang. Torpedoen er en kopi av den torpedoen som senket U-864 i 1945.

Kvikksølvubåten U-864: Norge er klaget inn til ESA (EFTA Surveillance Authority).

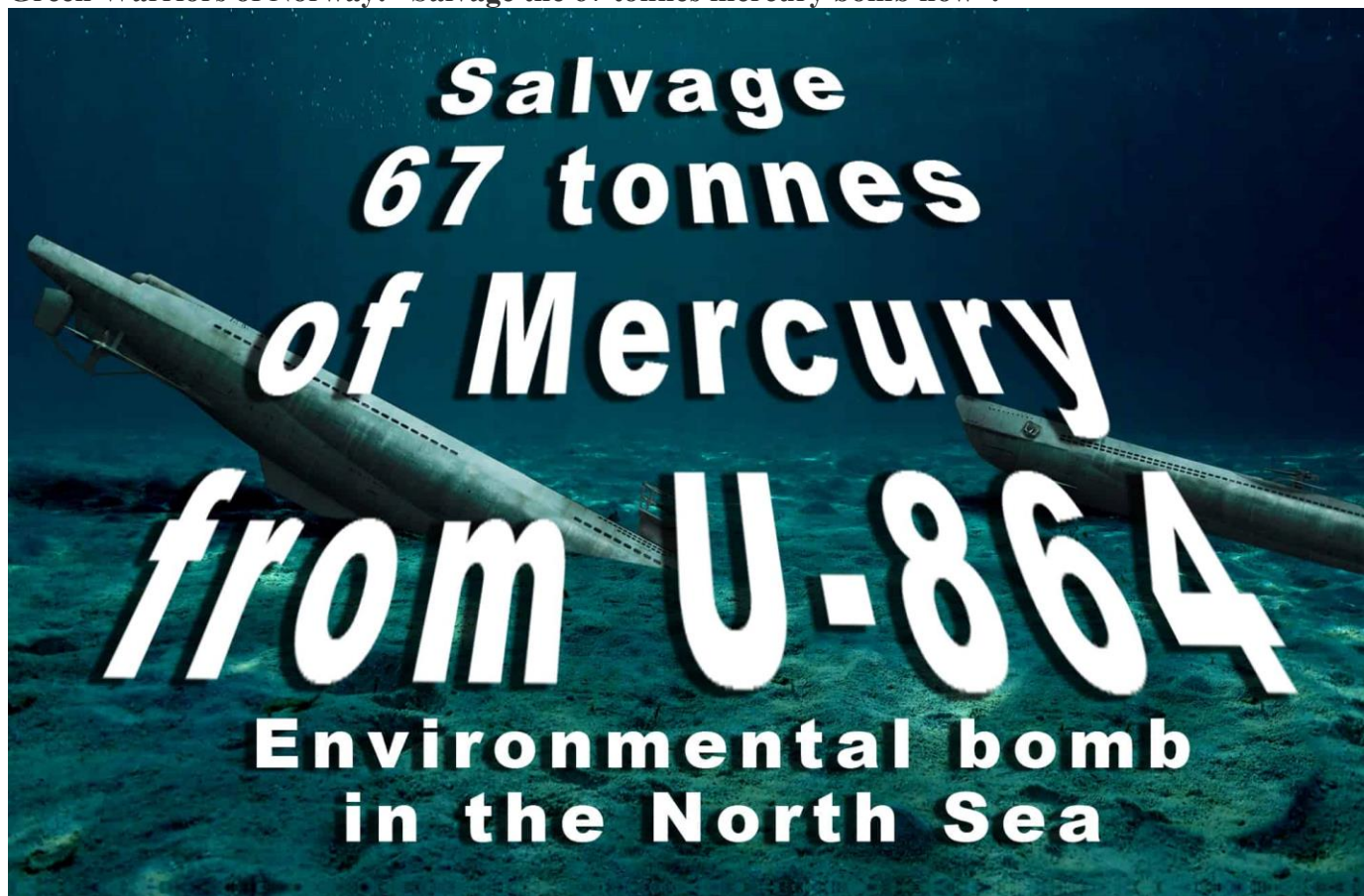
Norges Miljøvernforbund har klaget norske myndigheter inn til ESA i kvikksølvubåtsaken (U-864). **Klagen til ESA er tung og omfattende, og viser at Norges myndigheter kan gjøre seg skyldig i miljøkriminalitet.** I 17 år har ubåten ligget i to deler på 150 meters dyp utenfor Fedje i Hordaland. Norge bryter lover og forskrifter for lagring av kvikksølv avfallshåndtering og forurensning av vannmiljøet. **Norge bryter EU's kvikksølvforordning, Minamatakonsvensjonen for kvikksølv, OSPAR-konsvensjonen for Nordsjøbassenget og Vanddirektivet.**

En nyvinning som skulle bedre dyrevelferden for den slaktede laksen samt kutte opptil 10 000 vogntog årlig fra norske riks og fylkesveger. Skipet ble hetende Norwegian Gannet.

Det er grunn til å tro at Regjeringen, ved Tidligere fiskeriminister Tom Harald Nesvik sine sabotasjeplaner mtp å stille krav om levering/håndtering av utsortert fisk (avslag på dispensasjon) og hadde sammenheng med å skape et så godt underlag som mulig for bro og vegprosjektet Hordfast og fergefri E39. En sak regjeringen kan være i ferd med å tape nå. I så måte er tingrettens avgjørelse en god nyhet. Foreløbig.

NMF vil følge saken videre, da spesielt med tanke på om regjeringen finner på flere krumspring. NMF er svært forundret og skuffet over Erna Solberg sin regjering og de angrep de har kommet med på Norwegian Gannet og Havline.

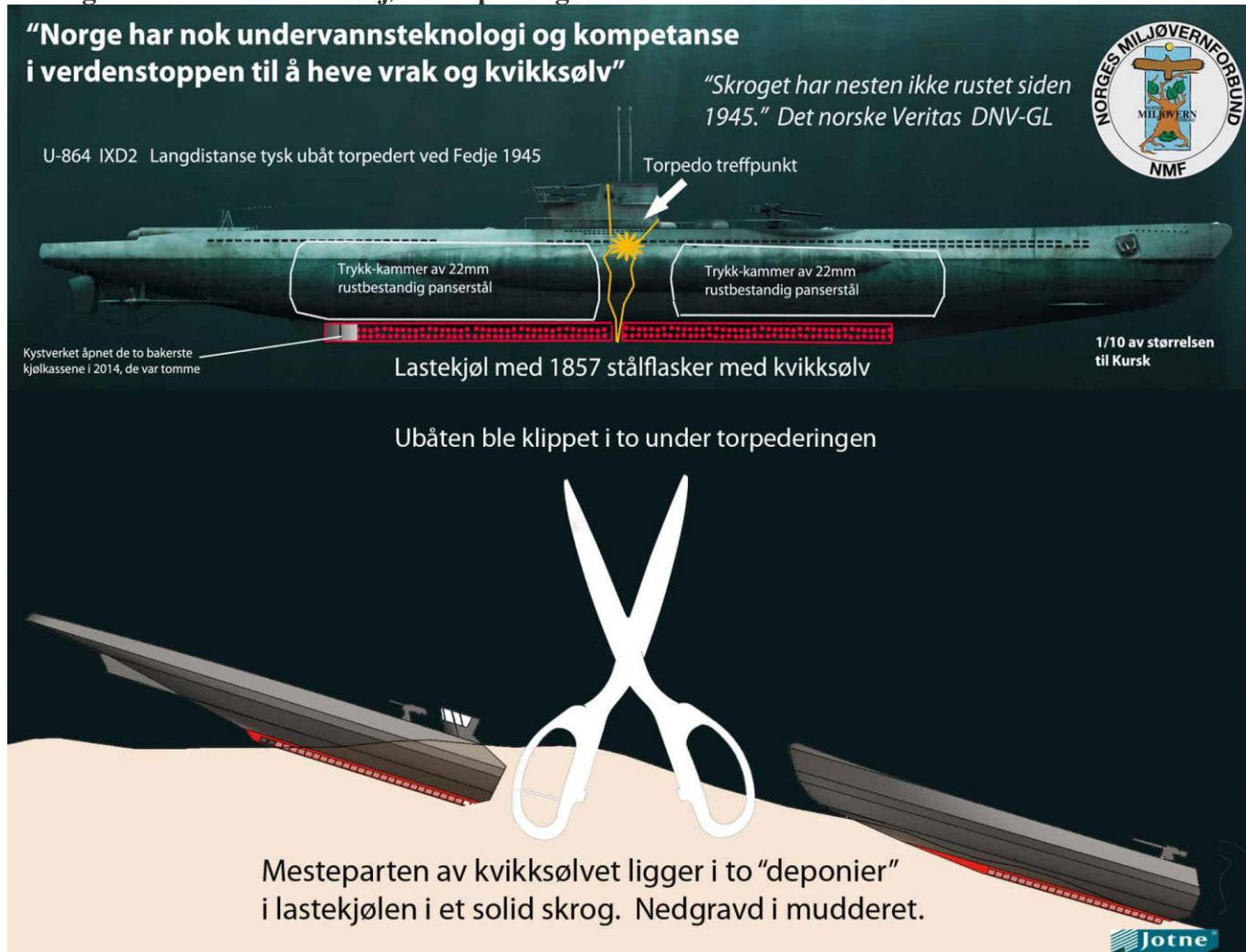
German WWII sunken submarine U-864 contains 67 tonnes of pure metallic mercury. The load of mercury already has leaked 150-300 kg mercury into the marine environment, and the pollution goes on. Most of the pollution comes from contaminated sea bed from broken mercury canisters that fell out of the submarine during the sinking due to a torpedo that cut the boat in two.

Ekspertutvalget bør utrede heving av kvikksølvubåten U-864

Norges Miljøvernforbund krever at det regjeringsoppnevnte ekspertutvalget for U-864 kun bør vurdere det som kommer på bordet på grunnlag av tilbud på heving. Det er ikke utvalget sin jobb å velge metode. Tilbyder med det beste konseptet får oppdraget, og ekspertutvalget kan kvalitetssikre hevingen for minst mulig forurensing og minimalisering av utlekking under en hevingsoperasjon.

Rapporten til ekspertutvalget bør munne ut i en kravspesifikasjon på heving, slik at prosessen ikke strekker seg videre ut i årevis.

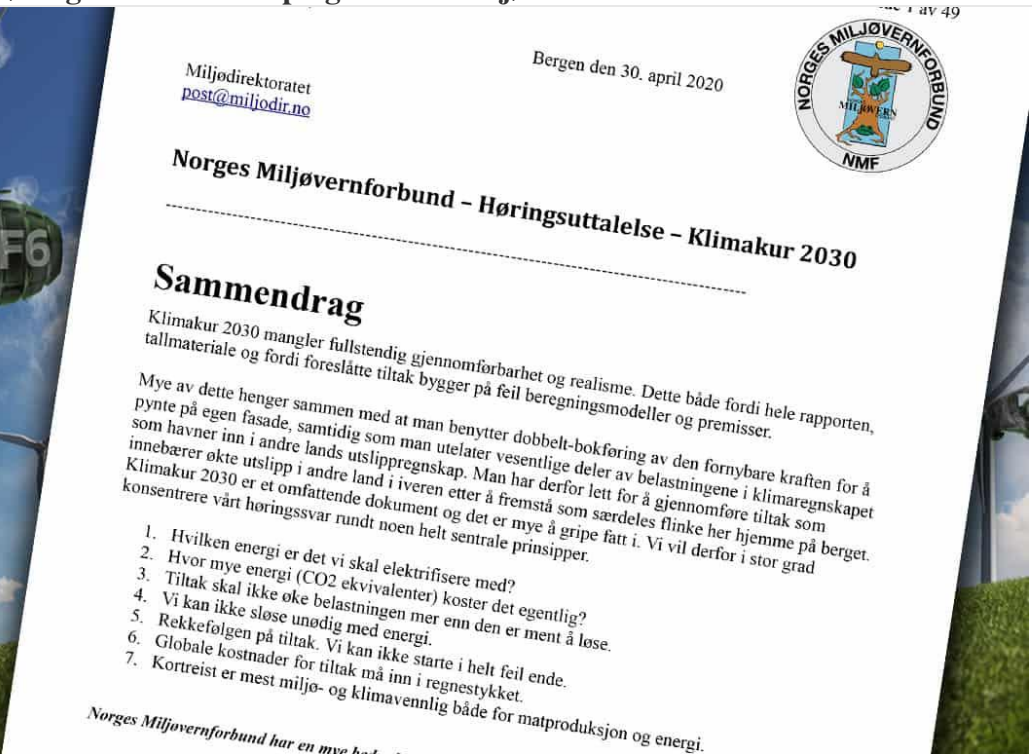
Heving av U-864 er eneste miljøtiltak på lang sikt.

Norges Miljøvernforbund krever at tildekking og heving av last må strykes som miljøtiltak for U-864. Heving er eneste løsning som må utredes av Ekspertutvalget for U-864.

Fakta: Det er ikke lov til å etablere et mikset og giftig «sjødeponi», tildekket med ren masse. Slik praksis er et direkte brudd på EØS-avtalens rettsakter. Politikerne skal være klar over at Norge er formelt og materielt forpliktet til å gjennomføre i norsk rett forordninger som innlemmes i EØS-avtalens vedlegg, på samme måte som direktiver. Jeg anbefaler Statsminister og Samferdselsminister til å sette seg godt inn i følgende:

- 2017/852 (Kvikksølvforordningen).
- 1999/31/EC (Deponidirektivet).
- 2008/98/EC (Avfallsdirektivet).
- 2000/60/EC (Vanndirektivet).

Norges Miljøvernforbund (NMF) sendte inn sin høringsuttalelse på Klimakur 2030 innen fristen 30.april 2020.

Miljødirektoratet har fremdeles pr. 11. juni 2020, snart halvannen måned etter høringsfristen gikk ut fremdeles ikke lagt ut vår høringsuttalelse. Ble den for plagsom for Miljødirektoratet?

Det er mulig å finne den, men ikke i listen som er lagt ut på [høringssiden for Klimakur 2030](#). Rett etter at vi sendte inn høringssvaret så sendte vi inn en oppdatert versjon og fikk bekreftelse fra Miljødirektoratet på at den oppdaterte skulle legges ut. Nå halvannen måned senere er den fremdeles ikke lagt ut eller oppdatert, også til tross for purringer som heller ikke besvares. Hva skjer?

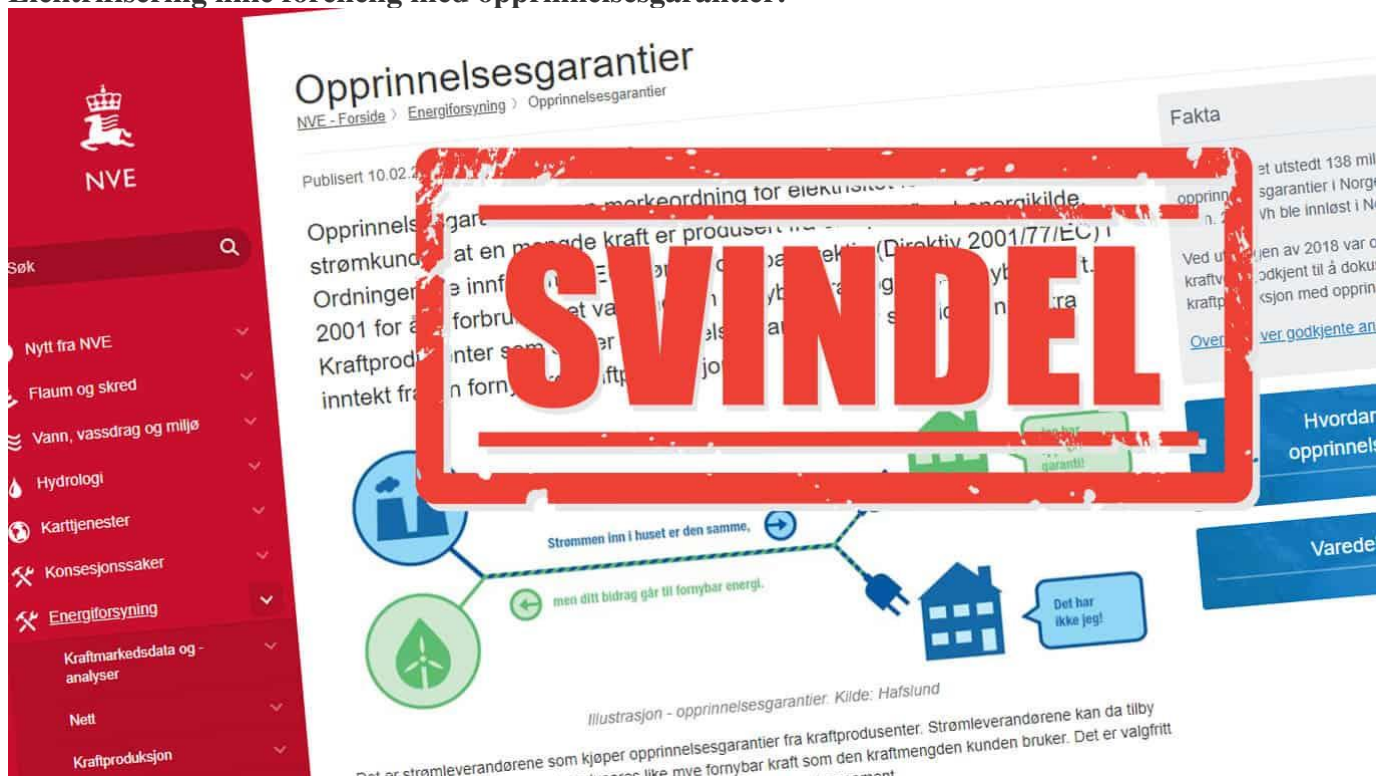
Skrinlegg miljødeleggende elektrifisering av norsk sokkel og havvind – Oppgrader og effektiviser turbiner for å redusere CO2.

Norges Miljøvernforbund krever at regjeringen går vekk fra ideen og planene om elektrifisering av norsk sokkel og bygging av Havvind og at Oljedirektoratet utreder potensialet på CO2 kutt på følgende 3 områder.

1. **Styrket oppgradering og modernisering** av eksisterende gassturbiner type LM2500 (Ca. 80 % av turbinene er av denne typen).
2. **Utskifting** av de eldste og minst effektive gassturbinene med en ny generasjon gassturbiner med større effekt ut sammenlignet med effekt inn.
3. **Optimalisering av drift og kjøring** av turbinene for å redusere utslipp og forbruk.

Elektrifisering ikke forenelig med opprinnelsesgarantier.

Man legger gjerne alle kort inn på elektrifisering der den norske strømmen ubetinget presenteres som **ren fornybar kraft**. Selv om hele 98% av den norske energiproduksjonen kommer fra fornybare kilder selger vi samtidig mesteparten av dette som opprinnelsesgarantier, der mesteparten av dette selges ut av landet til utenlandske strømkunder. **En opprinnelsesgaranti er et verdipapir som garanterer at strømmen kommer fra fornybare kilder. Etersom opprinnelsesgarantiene selges separat fra den fysiske strømmen blir det feil å gi inntrykk av at også strøm uten opprinnelsesgarantier er ren og fornybar.** Det å gi et slikt inntrykk nærmer seg svindel, dvs å selge samme vare to steder samtidig som grønn og fornybar.

Vindkraft

Januar

Felles demonstrasjon mot vindkraft på Fløyen i Bergen.

Norges Miljøvernforbund gjennomførte en felles demonstrasjon på Fløyen i Bergen 16.januar 2020 sammen med Motvind, Folk for Fjella, Sogn og Fjordane Turlag, Norsk Ornitologisk Forening, og VON-Vern om Nordhordalandsfjella.

Mars

Vindkraftmotstandere ble godt mottatt på Vestland FrPs årsmøte i Bergen.

Demonstrantene som hadde møtt opp utenfor Vestland FrPs årsmøte som ble holdt på Clarion Hotel Edvard Grieg i Bergen fikk etterhvert komme inn i årsmøtesalen. Det er selvsagt ikke alle i FrP som er vindkraftmotstandere, men vi ble godt mottatt. Mange i salen ga oss tommelen opp, så det er tydeligvis mange FrPere som støtter motstanden mot de enorme vindkraftutbyggingene som nå truer landet.

TrønderEnergis konsernsjef med nytt lavmål i debatten.

TrønderEnergis konsernsjef, Ståle Gjersvold kom 7. mars 2020 med flere usaklige kommentarer på en privat Facebook side.

TrønderEnergi® PRODUKSJON MARKED AKTUELT ENERGIFORVALTNING KONTAKT OSS OM OSS JOBB

TrønderEnergis Regler om Etikk og Samfunnsansvar

Om oss

Fakta om TrønderEnergi

«... De jobber for Miljøvernforbundet og har i over et år brukt all sin energi på å sabotere all dialog på FB-sidene. Og kanskje er det ikke den eneste de har sabotert.»

«... det skulle ikke være noe å endre meg om de har gått over til kriminell aktivitet også. Du burde kanskje fjerne dem - og kaste dem ut i skogen der de bor hjemme.»

«... de to der skjønner jeg ikke at du har som FB-venner. De er ødeleggende for all saklig dialog, og det skulle ikke forundre meg om de har bidratt til kriminell aktivitet også. Du burde fjerne dem - og kaste dem ut i skogen der de bor hjemme.»

Og jeg kommer aldri til å diskutere på din FB-side så lenge de ikke svarer meg. Hadet!

«... Vanskelig å svelge konsekvensene av Frøya-utbyggingen skjønner jeg.»

skal også alltid følges

Ny NVE-rapport om konsekvensutredninger for vindkraft.

NVE RAPPORT

Nr 3/2020

Konsesjonsprosessen for vindkraft på land

Beskrivelse, utfordringer og mulige tiltak

Erlend Bjerkestrand, Marte Lundsbakken, Tanja Midtsian, Anne Rogstad, Ann M. Østenby og Ane N. Ramtvedt

Mye bra, men flere år for sent...

NVE publiserte i dag (20/1-2020) sin **nve rapport** om konsekvensutredninger for vindkraft på land. Her gjennomgår de hele konsesjonsprosessen og rapporten avdekker store mangler med dagens konsesjonssystem, og kommer med flere forslag til forbedringer.

Norges Miljøvernforbund gjenkjenner flere av de omtalte punktene fra våre høringsinnspill og fra rapporter overlevert NVE direktøren i møte.

Andmyran avgjørelsen i OED er en stor seier, men med en bitter bismak...

La det være helt klart. Vedtaket fra OED om å trekke tilbake vedtaket fra NVE som ga tyske Prime Capital utsatt frist og forlenget konsesjonsperiode er en stor miljøseier som vi og mange andre har kjempet virkelig hardt for. For Andværingan og resten av landet er dette en gledens dag, men hva var denne bismaken vi nevnte i overskriften...?

Torvmyr er et viktig karbonlager og holder på store mengder metangass. Myra er naturens egen karbonfanger, den vokser og binder til seg store mengder karbon fra atmosfæren årlig. Man bygger ikke et vindkraftverk i dyp torvmyr i 2020 slik som her på Andmyran.

BKK stilles til ansvar – Vindkraftaksjon ved BKKs hovedkontor i Bergen.

Miljøvernforbundet aksjonerte i dag, 12. mars mot BKKs involvering i Vindkraft. Representanter fra Bremangerlandet og Motvind deltok også.

Nå strammes skruen mot de store vindkraftaktørene som er ansvarlige for den største og mest omfattende naturraseringen i norsk historie. Dette kan ikke lenger aksepteres.

BKK er gjennom sitt 36,7% eierskap i SFE ansvarlige for flere ødeleggende vindkraftprosjekt på Vestlandet, heriblant Bremangerlandet og Lutelandet. SFE har også solgt 80% av Okla og Hennøy til italienske til Falck Renewables. BKK er også 50% eier i Matre Vind AS i kompaniskap med vindkraftverstingen Zephyr, som har flere svært konfliktfylte og kontroversielle vindkraftsaker i porteføljen, deriblant å selge Guleslettene til Amerikanske BlackRock.

I en tid der befolkningen er underlagt store og omfattende restriksjoner på grunn av frykten for koronasmitte, og der Olje- og energiministeren tilsynelatende nylig **benyttet koronasituasjonen til å godkjenne to meget konfliktfylte og kontroversielle vindkraftsaker**, så kaster regjeringen ytterligere bensin på bålet ved å unnta utenlandske vindkraftarbeidere fra koronarestriksjonene.

Det å definere vindkraftutbygging som samfunnskritisk virksomhet og dermed gi dem unntak fra de bestemmelsene som en rekke andre virksomheter provoserer. **Ikke minst fordi vindkraften tilhører en bransje som ikke akkurat ser ut til å bry seg særlig om hverken lover eller regler. Samtidig så er vindkraftutbygginger på ingen måte kritiske for energiforsyningen.** Norge er hvert år gjennomsnittlig nettoeksportør av kraft. Vi er dermed selv godt forsynt med kraft, så dette er ikke noe argument for å unnta vindkraftutbygginger fra kriselovene.

Dette bidrar også i sterk grad til å undergrave formålet med denne dugnaden befolkningen gjør for å stanse koronasmitten.

April

Ikke første gangen tyske myndigheter truer Norge...

Fra: .OSLO L Grannas, Alfred <l@oslo.auswaertiges-amt.de>
Sendt: 26. mars 2020 17:16
Til: Tiller Tony Christian <Tony-Christian.Tiller@oed.dep.no>
Kopi: Høisveen Per H <per-hakon.hoisveen@oed.dep.no>; .OSLO V Hicken, Marcus <v@oslo.auswaertiges-amt.de>; .OSLO WI-1 Gayoso, Christian Nelson <wi-1@oslo.auswaertiges-amt.de>
Emne: Andmyran vindkraftverk

Kjære statssekretær Tiller,

Jeg er Alfred Grannas, Tysklands ambassadør i N

er ikke at en lang rettsak i krisetidene akkurat nå hadde vært til nytte av noen av partene h
mindre hvis dette igjen starter en diskusjon om en eventuelt risiko for utenlandske
teringer i Norge i energisektoren.

Tysklands ambassadør i Norge, Alfred Grannas sendte 26. mars 2020 en ganske utilslørt trussel til den norske stat ved Olje- og energidepartementet.

Fra: Tiller Tony Christian

Sendt: 27. mars 2020 09:01

Til: Høisveen Per H; Eriksen Andreas

Kopi: !Postmottak OED

Emne: VS: Andmyran vindkraftverk

Kategorier: Rosa kategori

Fra: .OSLO L Grannas, Alfred <l@oslo.auswaertiges-amt.de>

Sendt: 26. mars 2020 17:16

Til: Tiller Tony Christian <Tony-Christian.Tiller@oed.dep.no>

Kopi: Høisveen Per H <per-hakon.hoisveen@oed.dep.no>; .OSLO V Hicken, Marcus <v@oslo.auswaertiges-amt.de>; .OSLO WI-1 Gayoso, Christian Nelson <wi-1@oslo.auswaertigesamt.de>

Emne: Andmyran vindkraftverk

Kjære statssekretær Tiller,

Jeg er Alfred Grannas, Tysklands ambassadør i Norge. Først, la meg gratulerer deg ved utnevnelse som konstituert statssekretær in OED. Jeg håper at vi skal ha, sa fort som situasjonen tillater det, den hyppige kontakten som tilsvarer det nære Norsk-Tyske partnerskap, særlig innenfor energisamarbeidet. Men i dag må jeg ta kontakt om et problem, som vi har dessverre ikke for første gang på dagsorden: investeringssikkerhet for utenlandske (her tyske) investorer i energisektoren i Norge. Nå dreier det seg om Andmyran Vindkraftverk som skal utvikles av det tyske firmaet Prime Capital og med en tysk pensjonsfonds som investor. Jeg skal ikke gå in i detaljene til saken, som, så vidt jeg vet, den politiske ledelsen i departementet er kjent med. Vedtaket som er fattet av departementet til å oppheve NVEs vedtak til forlenge konsesjonstid og forlenge fristen til idriftsettelse (slik som det har vært gjeldende praksis og også har blitt bekreftet som slik av NVE senest i November 2019) kan ser ut som en ulikbehandling av en utenlandsk investor sammenliknet med norske aktører. I tillegg har Prime Capital, så vidt jeg vet, ikke fått anledning til å ta stilling til de argumentene departementet brukte for a begrunne vedtaket sitt som overstyrer NVEs vedtak.

Jeg tror ikke at en lang rettsak i krisetidene akkurat nå hadde vært til nytte av noen av partene her. Enda mindre hvis dette igjen starter en diskusjon om en eventuelt risiko for utenlandske investeringer i Norge i energisektoren.

Jeg hadde gjerne hatt en dialog med deg om denne saken og er disponibelt for både telefon eller også personlig møte, skulle det være mulig. Jeg kan kontaktes ved denne e-postadressen eller nås på 23275402 eller 95252700.

Håper a høre snart fra deg.

Beste hilsener

Alfred Grannas

Tysklands Ambassadør

Norges Miljøvernforbund etablerer aksjonsgrupper mot vindkraft over hele landet.

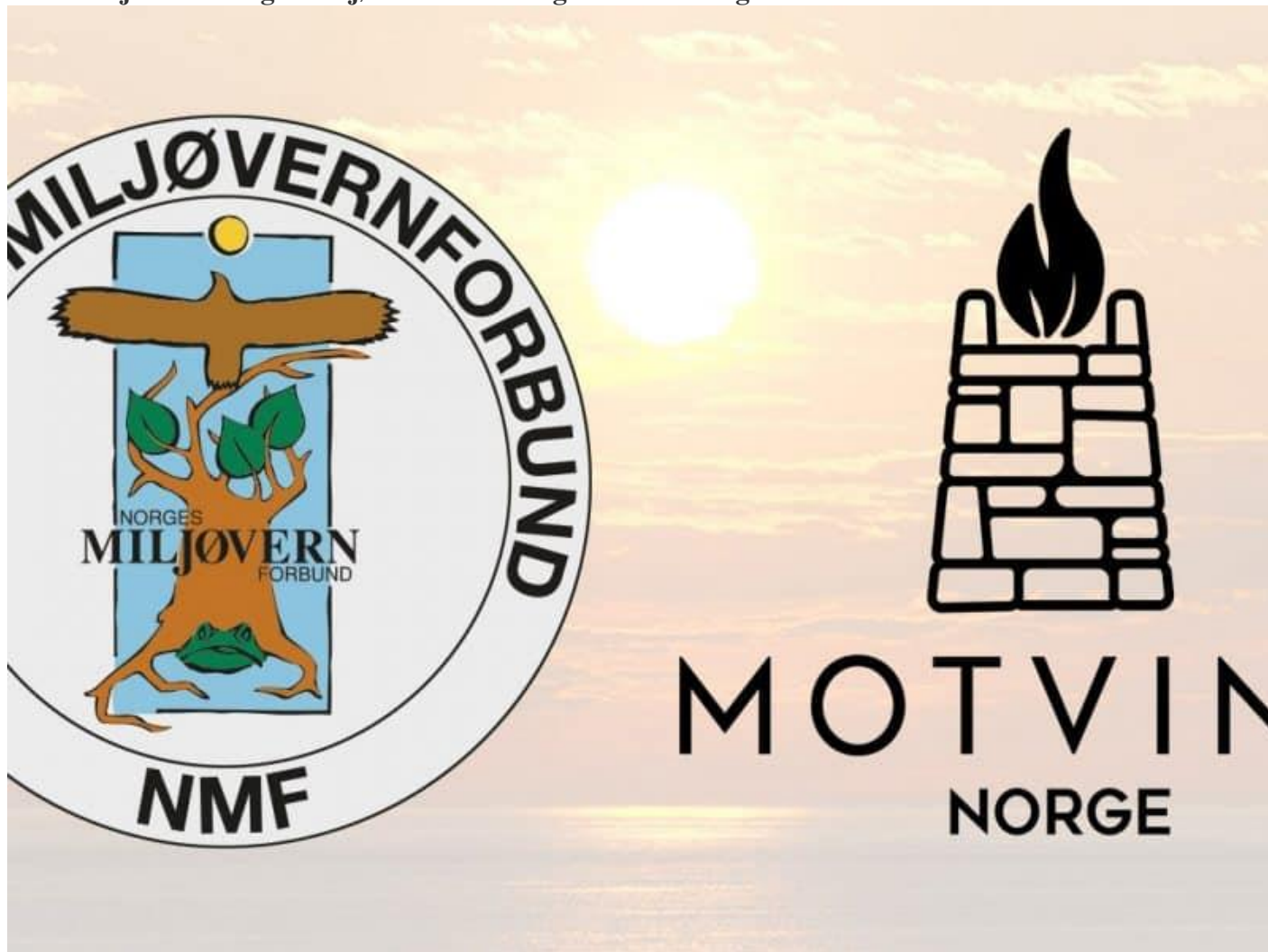

NMF har over lengre tid sett seg lei på at vindkraftbaronene nærmest har fritt leide til å ødelegge og rasere vår vakre natur og arts mangfold, og ødelegge folkets helse med regjeringens velsignelse, og har derfor bestemt oss for nå å sette hardt mot hardt.

Vi har sett at de vanlige demokratiske spillereglene ikke fungerer i det hele tatt. NVE har sviktet sin samfunnsoppgave som forvaltningsmyndighet på svært mange og felt og områder og mange av vedtakene ser ikke ut til å være innenfor lovens rammer eller intensjoner, og det er en lang rekke alvorlige og graverende forhold som nå kommer opp til overflaten fra en forvaltning som har gjort det meste i det skjulte.

Norges Miljøvernforbund søker politimesteren i Oslo om å sprengne en BMW utenfor den tyske Ambassaden.

Dette som en protest mot den tyske stats utilbørlige press på norske myndigheter og også mot norske myndigheters brudd på demokratiske prosesser og knefall for en fremmed makt. Se sak september.

Norges Miljøvernforbund (etablert i 1993) og Motvind Norge (etablert i 2019) er medlemsbaserte organisasjoner med til sammen nå nærmere 20 000 medlemmer. Begge organisasjonene vil at Norge skal stanse all videre utbygging av vindkraft på land og i kystnære områder. Norges Miljøvernforbund er også imot utbygging av all havvind på norsk sokkel.

Det siste året har vindkraftsakene fått stadig mer oppmerksomhet, i takt med at den folkelige motstanden har økt dramatisk. En lang rekke aksjoner mot pågående utbygginger viser styrken i det som nå med rette kan kalles «vindkraftopprøret».

Norges Miljøvernforbund og Motvind Norge har noe ulik strategi i arbeidet for å få gjennomført de felles målene om stans i videre utbygging av vindkraft. Dette har i noen få saker ført til uenigheter i gjennomføring av konkrete protestaksjoner, i hovedsak utløst av misforståelser og dårlig kommunikasjon mellom organisasjonene.

Vi, leder i NMF Kurt Oddekalv og generalsekretær i MN Rune Haaland, har i dag hatt et møte, der situasjonen er gjennomgått og misforståelser er ryddet av veien. Utbyggingen på Haramsøya er svært aktuell for tiden. Der vil Motvind Norge forfølge det juridisk/rettslige sporet, mens Norges Miljøvernforbund vil arbeide med støtte til de lokale aksjonene mot utbyggingen.

Stangeland Maskin AS ødelegger både Haramsøya og selskapets omdømme.

STANGELAND nmf.no

**MED MAKT
SKAL HELE
LANDET
RASERES**

- **Haramsøya**
- Guleslettene
- Midtfjellet
- Tellenes
- Bjerkreim

- på vei til et lokalsamfunn nær deg...

Haramsøya ødelegges i disse dager av de nye koloniherrerne Zephyr og Stangeland Maskin. Zephyr eies av Viken fylkeskommune og en rekke østlandskommuner gjennom selskapene Glitre Energi, Vardar, og Østfold Energi, der Drammen er den største eieren med hele 22,18% direkte og indirekte eierskap i Zephyr. De fremstår nå som koloniherrer i en annen kommune i en helt annen landsdel.

5-G

Januar

Demonstrasjon mot 5G i Bergen – 25. januar

Sammen med 6 andre norske byer, 28 europeiske land, og byer fra Australia til Afrika og USA, protesterte vi mot 5G i Bergen, lørdag den 25. januar. Kaldt og surt var det, men det var godt å føle støtten fra verdens største grasrotbevegelse. Når strålevernet, DSA, får beskjed om at 5G bryter med menneskerettighetene, og at dette er basert på en juridisk utredning i Danmark, hva bør de gjøre da?

“Ingen kommentar”- er det godt nok?

Miljømagasinet TV 2 2020: Storkungene som ble strålt bort.

En spansk forsker bestemte seg for å se på hvordan avstanden til mobilmaster hadde innvirkning på antall storkunger i reirene. Se resultatet i denne filmen på NMFs hjemmeside.

5G-konferansen i Kassel og opprettelsen av det Europeiske Borgerinitiativet mot 5G.

Kreftene samles mot 5G

Den 29.-1.Mars deltok Norges Miljøvernforbund (NMF) på 5G-konferansen i Kassel i nærheten av Frankfurt, Tyskland. Her var det drøyt 200 personer, i hovedsak tyskere, som hadde kommet fra hele landet for å samle kreftene både i Tyskland og i Europa. Det var også aktivister fra Danmark og Sverige.

Artsmangfold

Juni

Bjørnemassakre sjokkerer Miljøvernforbundet – utlover kr 100.000,- i dusør.

ORGANISERT MILJØKRIMINALITET

ULOVLIG
BJØRNEMASSAKER
MED BRUK AV
HELIKOPTER

DUSØR kr. 100.000,-

Norges Miljøvernforbund (NMF) er gjort kjent med at det 25. og 26. mai i år, ved hjelp av helikopter, ble jaget 8 brunbjørn over grensen fra Trøndelag i Norge og østover til Sverige, hvor de ble skutt. Det har foregått skadefelling av bjørn i Sverige den siste tiden.

Samferdsel

Mars

Miljørørsla hyllar LO i Vestland sitt vedtak om nei til Hordfast.

Norges Miljøvernforbund hyllar LO i Vestland sitt framtidsretta vedtak om å sei nei til Hordfast. Dette er ein viktig seier for alle oss som kjempar for ei berekraftig utvikling med klimavenlege transportløysingar og vern om naturmangfald.

Hordfast: Uhørt av statsminister Erna Solberg og samferdselsminister Knut Arild Hareide å legge seg borti den politiske prosessen i Vestland fylkesting

Det er uhørt av statsminister Erna Solberg og samferdselsminister Knut Arild Hareide å legge seg borti den politiske prosessen i Vestland fylkesting. Dette er løgn- og lygenytt der de serverer valgflesk uten troverdighet. De kunne kommet med pengene for lenge siden, de har sviktet og har null troverdighet. De ødelegger vanlige folks tillitt til politikere og våre demokratiske institusjoner.

Trygg mat/GMO

Januar

GMO forsterkede ris.

Ris (*Oryza sativa* L.) GR2E, IR-ØØGR2E-5 er produsert med intensjoner for å redusere VAD (Vitamin A deiciency) i utsatte populasjoner. Genmodifisert ris GR2E har innsatte gener; psy, crt1, pmi. To av disse gener er innsatt for å få utviklingen av provitamin-A i ris. Tilsammen fører et innsatt psy-gen og crt-gen hovedsakelig til vesentlige konsentrasjoner med betakarotener i risplanten. Denne genmodifisert ris har provitamin A i frøhviten. Vanlig ris har ingen vitamin A og vil bidra til en vitamin A mangel der det er dominerende risforbruk. Det er bevis med lav sikkerhet som viser at ris forsterket med vitamin A kan redusere vitamin A-mangel.

Neonikotinoide fra GMO-frø til miljø.

Neonikotinoide er aktivstoffer som er i de mest brukte insektmiddel i verden. Disse aktivstoffer kan drepe insekter ved oralt inntak ved svært lave konsentrasjoner. Disse har en kjemisk struktur likt nikotin. De er vannløselig og kan bli tatt opp av planter gjennom røtter og transportert til alle deler av planten også pollen og nektar. Neonikotinoide skader det (CNS) sentrale nervesystemet til bier. De alle laveste konsentrasjoner har en effekt på atferd, høyere konsentrasjoner fører til lammelser og død. Honningbier eller tamme bier, er høyst viktig som pollinatorer av frukthager.

GMO nellik gjennom nåløye.

Genmodifiserte organismer (GMO) får motstand i Miljøvernforbundet fordi det er gode argumenter basert på miljøvern for å støtte norske jordbruk tradisjoner, som tar vare på landet. Dette er sett med øynene fra både naturvern og kulturvern, så vel som miljøvern. Men noe spor av genmodifiserte avlinger er blitt oppdaget i fôr, og tillatelser for genmodifiserte blomster nellik har blitt vedtatt i Norge.

Februar

GMO Blålusern (Medicago sativa).

Blålusern eller Alfalfa er en flerårig belgfrukt. Det er en god kilde av protein og kan vokse godt i temperert klima. Det har blitt brukt utbredt som fôr i mange hundrede år. Opprinnelig stammer blålusern fra sørvest Asia med Iran, som det geografiske opprinnelsessenteret. Det ble overført til den Amerikanske kontinent av tidligere Europeiske kolonister i 17. hundretallet. Det ble først dyrket i Nord Amerika i 1736. Det er idag brukt hovedsaklig i fôr til kuer og hest, men også slaktdyr som okse, sau, gris og fjærfe. Globalt blir blålusern dyrket på ca. 30 millioner hektar, ca. 7 millioner hektar dyrkes i USA hvorav ca. 1 million hektar er genmodifisert.

Mars

GMO er hormonhemmende.

Omfattende kjemikaliebruk på GMO vekster

Endokrine forstyrrende kjemikalier er mye brukt i GMO jordbruk. Disse kjemikaliene er i herbicider med de aktive stoffene: Glyfosat, Dikamba eller 2,4-D. Til sammen brukes disse stoffene på nesten alle GMO-avlinger i verden. GMO-areal sprøytet med disse hormonhemmende stoffene er derfor svært stort. GMO-arealer er ca. 80 millioner hektar i Nord Amerika, og ca. 80 millioner hektar i Sør-Amerika. Kina produserer GMO på ca. 30 millioner hektar, og i India dyrkes GMO på ca 10 millioner hektar. Disse er genmodifisert for å være resistente mot ugressmidler med de aktive stoffene Glyfosat, Dikamba, 2,4-D eller glufosinat.

Miljøgifter

Januar

Sporveien AS i Oslo er bøtelagt med 1 million kroner etter utslippet i Alnaelven 30/31 mai 2018 av 35-50 tonn fyringsolje. NMF anmeldte Sporveien for brudd på internkontrollforskriften og forurensningsloven.

Det er gledelig at det nå er kommet en avgjørelse i saken mot Sporveien, sier regionansvarlig for NMF øst Jan-Hugo Holten, som mener botens størrelse er et minimum sakens karakter tatt i betraktning.

Februar

Miljøvernforbundet krever mer utredning av kloakkslamdeponi i Ås kommune samt utredning av Dynea-gift i nedlagt søppeldeponi.

Våren 2019 ble NMF kontaktet av oppsittere til et kloakkslamdeponi ved Bølstad i Ås kommune, 20 minutter fra Oslo. Deponiet var etablert med hjemmel i Gjødselforskriften og tillatelsen ble innvilget av det lokale landbrukskontoret. Oppsitterne, dvs naboen til deponiet frykter forurensning bl.a av grunnvann og i juni 2019 innstilte tiltakshaver mottak av mer kloakkslam inntil videre.

Slammet kommer bl.a. fra Vestlandet og Bergen. Dette er trolig en konsekvens av av NMF tidligere har fått stanset spredning av slam langs skogsveier i Bergen, noe som gjør at det tar nye veier. Over fjellet og på jordene i Follo regionen.

NMF har bedt Ås kommune gripe inn og sørge for en fullstendig dokumentasjon på utslippene fra deponiet. Dette er ikke gjort fra Landbrukskontoret sin side pga ressursmangel.

NMF får støtte fra Klima- og miljødepartementet i vårt krav om opprydding av bly på skytebaner NMF har over flere år jobbet med tungmetall forurensning problemer lokalt på flere skytebaner rundt omkring i Norge.

Norge har i dag rundt 3000 utendørs skytebaner, hvor det i en mannsalder har lekket tungmetaller som blant annet bly ut i naturen. I lys av NRK sin artikkel om Løvenskjold skytebane, mener NMF nå at det er på tide at alle baner nå blir sjekket for forurensning, og at det ryddes opp engang for alle.

Nå skal Miljødirektoratet kartlegge omfang og vurdere tiltak slik det fremgår av svaret fra Klima- og miljødepartementet. Brevet kan leses på NMFs hjemmeside.

AMS/smartmålere

Februar

AMS-gebyrer: ikke la deg lure!

Nå tror mange nettselskap at de har en dom å slå i bordet med.

Men ikke la deg lure.

Mange som har nektet gebyr, får i disse dager mail fra sine nettselskap/inkassoselskap om en tingrettsdom som visstnok taler mot vår sak. Selv fikk jeg mail fra Maik Inkasso: et nett-selskap har vunnet en sak om gebyret, i Trondenes Tingrett. Denne dommen ville kreditor bruke i en forliksklage, skrev de. Maik Inkasso er forøvrig eid av Fredrikstad Energi, og det samme er tilfellet med flere inkassobyråer, blant annet Solvencia og Kredinor: de eies av nettselskaper.

Elektromagnetisme

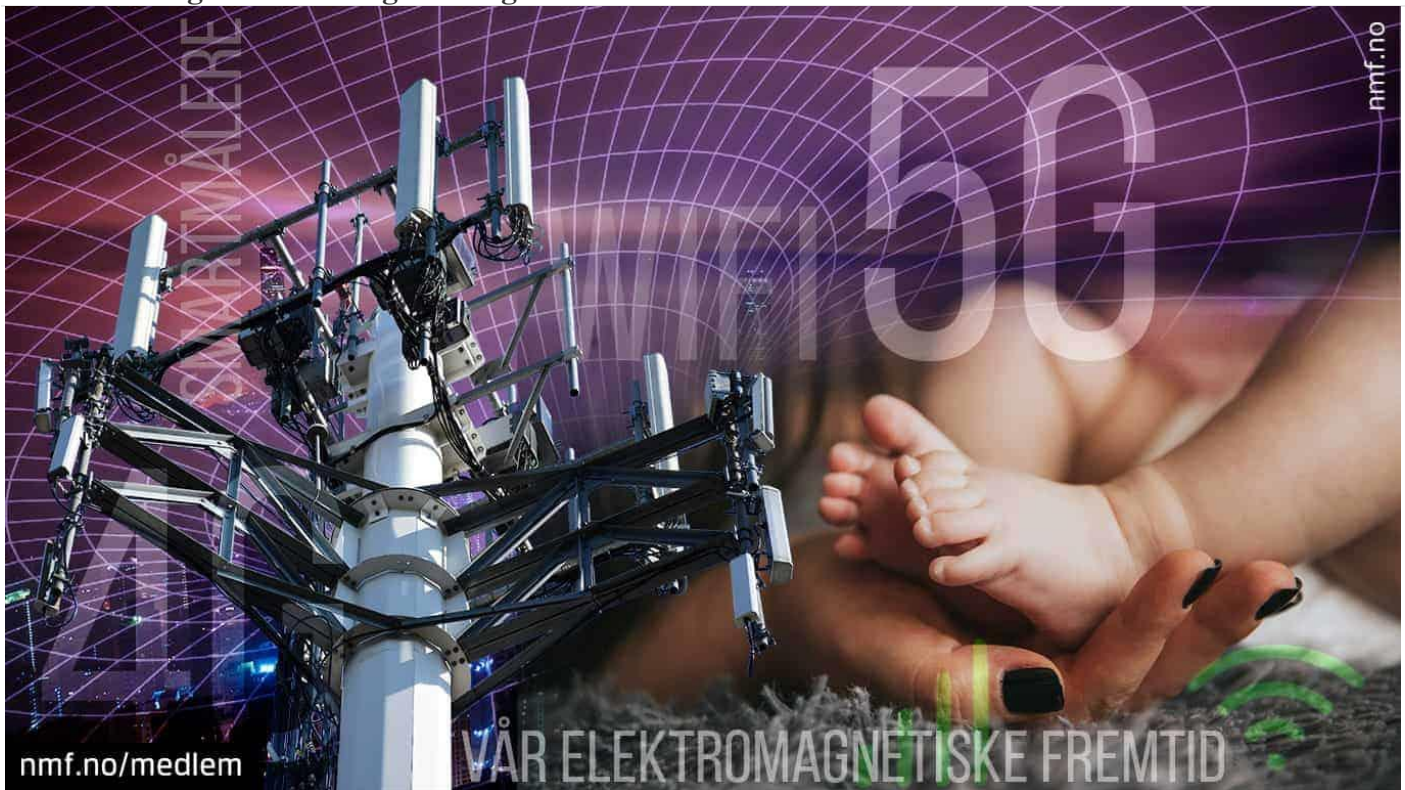
Januar

Statsnetts kreftkabler over tettbebygde Hamang-Bærum-Smestad.

Statnett har søkt NVE om konsesjon til å bygge monsterhøye høyspentmaster i dette tettbygde området. Rundt 6250 mennesker vil bli berørt av høyspentmastene.

Det finnes mye vitenskapelig dokumentasjon som viser at elektromagnetisme fra høyspentmaster er et sjansespill med folkehelsen. For eksempel har barn under 4 år mer enn dobbelt så stor risiko for å få leukemi, dersom de bor nærmere enn 50 meter fra høyspentmaster. Mange andre skadevirkninger av elektromagnetisme er funnet, både for voksne og barn. Disse kan du lese mer om i NMFs høringsinnspill til NVE på NMFs hjemmeside.

Uansett hva strålevernet DSA mener våre grenseverdier skal være for slik stråling, er det ikke opp til noen å gamble med andre barns helse.

Vi møter stadig kommentarer og synspunkter omkring elektromagnetisk stråling og at dette er helt problemløst og ikke noe å bry seg om, at det ikke påvirker immunforsvaret osv, for det gjør det dokumentert og beviselig.

Når det gjelder 5G, 4G, smartmålere m.m så sender de i mikrobølgespekteret der de stadig bruker kortere bølgelengder. Mikrobølger er jo det som benyttes i mikrobølgeovner. Selv om det er ekstreme mengder i en ovn er det i prinsippet samme frekvenser vi omgir oss med i det daglige. Kortere bølgelengder gir også lavere rekkevidde og er mer utsatt for hindringer som vegetasjon, bygninger m.m. Dette betyr igjen at det blir høyere sendestyrke og tettere mellom sendere.

5G f.eks benytter mye kortere bølgelengder enn 4G osv. Dette er fordi de skal bære mye mer data i en signalpuls.

Selv om sendestyrken kan være relativt lav er det pulsingen av signalet som utgjør en stor helsebelastning da dataene sendes i pakker. På denne måten får vi en av/på puls som stresser biologiske funksjoner.

Andre saker

Januar

Biogass og bygging av anlegg på Eldøyane, Stord kommune.

I NMF sin høringsuttalelse til SNG sin samtykkesøknad krever NMF at etaten avviser søknaden.

Begrunnelsen er at søknaden er svært mangelfull på utredning og informasjon som er kritisk på helse og miljø i det omsøkte området. NMF har tidligere engasjert seg mot bygging av biogassanlegg i Grunnvågen Sagvåg i Stord kommune og medvirket den gang til at SNG gikk vekk fra denne lokaliseringen. Den gang ble hensynet til helse og miljø viktige premisser.

RYFAST: Miljøvernforbundet anmeldte entreprenører for grov miljøkriminalitet.

Norges Miljøvernforbund anmeldte hovedentreprenør Marti AS og underentreprenør Risa AS for grov systematisk miljøkriminalitet og bedrag i forbindelse med anleggsarbeidet på Ryfast, E02 Solbakk. I forbindelse med bygging av kollektivterminal på utfyllt område på Solbakk i Strand kommune, Rogaland, ble det bl.a funnet oljeavskiller og flere rør fylt av olje og oljeholdig slam. Dette skulle vært fjernet og levert til godkjent mottak. I stedet har entreprenørene valgt å grave over og skjule miljøsyndene.

Det som gjør denne saken ekstra grov i tillegg til det store omfanget er at entreprenørene ved å unnlate å håndtere spesialavfallet på korrekt måte har sikret seg økonomisk gevinst. Dette har tydelig vært gjort systematisk og for økonomisk vinning, og med et klart forsett om å skjule.

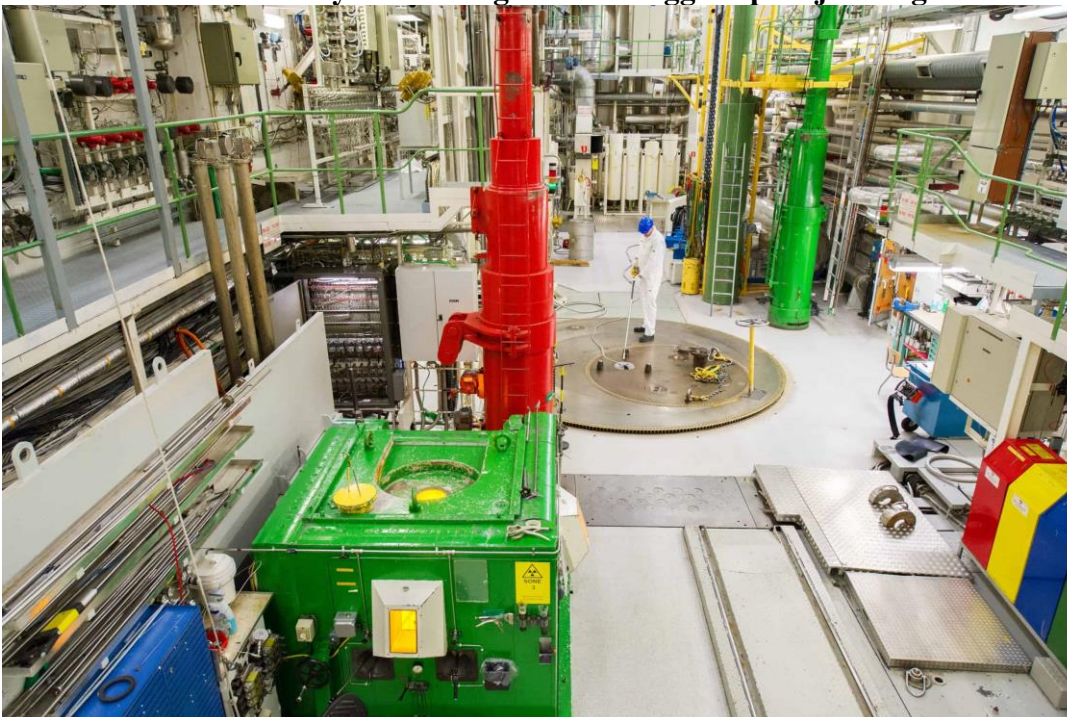
Miljøvernforbundet klager biogass saken på Eldøyane, Stord inn for Justisdepartementet.

I en klage på et samtykke gitt av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap(DSB) adressert DSB og Justis og eBredskapsdepartementet ved bl.a. statsråd Mæland retter NMF kraftig kritikk av det arbeid DSB har gjort i forkant av å gi Sunnhordland Naturgass samtykke til bygging av biogassanlegg midt i et tungt industriområde. Et område med hyppig grad av varmt arbeidskjærebrenning,sprenging ifht riving med mer.

NMF har siden ultimo 2018 jobbet for å stanse bygging av biogassanlegg på Eldøyane,Stord, grunnet den store totale helse og miljøbelastning området allerede har. NMF er ikke motstander av å produsere energi av organisk avfall, men kan ikke tolerere store helse og miljøskader som konsekvens.

Ber Strålevernet fremskynde overtagelse av anleggene på Kjeller og i Halden fra IFE.

I et brev til Strålevernet, DSA (Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet) ber NMF om at eierskapet til anleggene på Kjeller og i Halden fremskyndes.

Norges Miljøvernforbund (NMF) er opptatt av at Norsk Nukleær dekommisjonering (NND) skal komme i posisjon til å sette igang arbeidet sitt med å håndtere anleggene.

NMF har det siste året deltatt i møter med Næringsdepartementet som ansvarlig departement og NND for på komme med innspill til de planene som skal utarbeides for sikker lagring og deponering av reaktoravfall og annet radioaktivt avfall. Videre skal de fysiske anleggene rives på en kontrollert måte.

Juni

PREISERING – Norges Miljøvernforbund er partipolitisk uavhengig.

Norges Miljøvernforbund er blitt gjort kjent med at et politisk parti som kaller seg **Direkte Folkestyre**, bruker vår logo, og hevder at NMF er alliansepartner med gitte parti. Dette medfører ingen riktighet. NMF er svært skuffet over at et politisk parti kan bruke vår logo og oppgi oss som deres alliansepartnere uten vår godkjennelse. **Vi har i dag sendt et krav til Direkte Folkestyre om at dette fjernes fra deres materiell og nettside med umiddelbar virkning. Norges Miljøvernforbund er og vil alltid være en partipolitisk uavhengig og demokratisk medlemsorganisasjon, og er som organisasjon uten politiske knytninger og bindinger uansett parti, både nå og i fremtiden.**

Miljøvernforbundet ønsker alle sine medlemmer og støttespillere en riktig

god jul og godt
nytt år!

FOR MILJØET FRA Norges Miljøvernforbund

I tillegg til å kjempe for viktige miljøsaker, driver NMF flere unike selskapslokaler som vil gi en helt spesiell ramme rundt ditt selskap, enten det er store merkedager som konfirmasjon og bryllup, eller kurs og konferanser. Disse stedene driver vi for å vise at det går an å gjøre dette litt mer miljøvennlig og for å skape et overskudd til mer uavhengig miljøarbeid.

Vi er også avhengig av støtte fra medlemmer for å kunne utføre miljøsaker og med ditt medlemskap kan du være med å gjøre en stor forskjell.

Alle våre støtte-medlemmer får 15% rabatt på Luden Selskapslokale, vakre Seletun Miljøhotell, MS Miljødronningen og Miljømarkedet.

Kontakt oss for ditt neste selskap eller konferanse, og bli gjerne medlem i dag.

Besøk vår nettside for mer info.
www.nmf.no

LUDEN SELSKAPSLOKALE

Luden Selskapslokale er et rustikt og historisk lokale med aner fra 1700-tallet som byr på en unik atmosfære. Luden er med sitt sær-preg og fasiliteter et sted utmerket for arrangementer som bryllup, bursdager, jubileum, firmasammenkomster, konfirmasjoner, kurs og konferanser, frokostmøter osv.

SELETUN MILJØHOTELL

Miljøhotellet Seletun er kanskje Europas mest miljøvennlige aktivitetssenter og selskapslokale. Her finner du blant annet scene med amfi, fullspekket kurs og konferansesal, møterom, grillhytte, bål plass, kanopadling, peisestued med bar, pil og bue bane, tømmerstuer, brudehus og brygg med sandstrand.

M/S MILJØDRONNINGEN

MS Miljødronningen er et moderne utstyrt og sertifisert forsknings- og konferansefartøy. Skipet brukes som kurs, konferanse og forskningsskip med mange gode og spesielle fasiliteter. Denne sommeren er skipet på tokt nordover langs norske-kysten på plastrydding og miljøopplæring.

MILJØMARKEDET

Miljømarkedet er forbundets utkikk for omsetning av brukte gjenstander og byggevarer. Konseptet er basert på at personer og firmaer donerer brukbare gjenstander som de likevel skal kaste, men som samtidig er brukbare. Overskuddet av virksomheten går til å drive annet miljøarbeid innen Miljøvernforbundet.